

virágok között kapaszkodtak felfelé a katonák meghalni, de a halálnál erősebb volt a haragjuk. Múlnak az évek, évszázadok, de a Monte Cassino pipacsai mindig is pirosabbak lesznek, mert lengyel vér öntözte őket...

Bende Miklós ugyanis éppen lengyelországi vendégszereplésekről és utazásokról mesél:

Egy alkalommal, az előadást megszakítva, nekem köszönte meg a primadonna a varsói operettszínházban, hogy a háború alatt átmentettük ezeket a katonákat a németek elől. Az Anders-hadseregben ugyanis sokezeren szolgáltak olyanok, akik Magyarországon át, magyar segítséggel kerültek el a német, vagy szovjet hadifogoly-táborokat, és jutottak át a szövetséges területen alakuló lengyel hadseregekhez.

A közönség állva ünnepelt. Azt hittem, elsüllyedek. Nekem ebben semmi részem. Köszönjék a magyar népek és az akkori belügyi államtitkárnak, idősb Antall Józsefnek.

De a Monte Cassino pipacsairól szóló dal hallatán ma is látom és átélem a filmbeli jelenetet - hiszen magam is megjártam a frontot-, ahogyan Zbigniew Cybulski elesett bajtársai nevét sorolva meggyújtja a pultra helyezett poharak tartalmát. Mint kis, temetői mécsesek, égnek hosszú sorban a pultron álló vodkás poharak.

És az előadásban csak ezután úszik el a Monte Cassino zenéje... A szerző-narrátor tovább mesél; neki van hozzá joga, neki szabad megbocsátó humorral beszélnie a megdöbbenő dolgokról... hiszen átélte őket! (Talán ezért is juttatta oly élénken eszünkbe az elején említett Bacsó-filmet.)

Az egész előadás talán egyetlen „kemény” részlete a Mesélő szájából így hangzott:

Párizsban lestopoltunk egy szexmózi előtt, amelynek a neve: Trianon - viszont egy másik városnegyedben, egy hatalmas tűzfalon felirat fogad: Budapest, 1956.

Firenzében némán lehorgonyzunk Savonarola emléktáblája előtt, akit itt égettek meg. Arra gondolok, hogy hány ilyen - az emberi kultúrát pusztító dogmatikus élt előtte és utána, azóta is! Milyen kár, hogy nem sikerült őket idejében megégetni!

A bemutató előadás, amelyet érdeméhez méltón igyekeztünk itt részletesen bemutatni, január 15-én zajlott a Fővárosi Örmény Klub estjén. (Immár ez is hagyományunk, hogy az év első klubestjét humornak, oldott megközelítésű s mégis lényeges dolgoknak szenteljük. Örömmel emlékszem, hogy a sort a 2001 januári kabaré-esttel én nyitottam meg. Hálístennek, immár a 2004-es, azaz negyedik farsangi klubestről beszélhetünk.) A bemutató után egyébként még napokig a fejemben járt a Kálmán-dal:

*„Te rongyos élet, bolondos élet,
leszokni rólad, Istenem,
milyen nehéz...”*

Egy bizonyos: Bende Miklós hálístennek - tiszteletreméltó kora és 2003. tavaszán történt súlyos balesete ellenére - nem, hogy nem szokott le erről a rongyos, bolondos életről, hanem igencsak profi, méltó előadásban mondott el nekünk valamit a saját életéről, és az elmúlt 20. századról. Méghozzá humorral.

Akik nem látták az előadást, sajnálhatják. Akik pedig megtehetik, hívják meg a produkciót, higgyék el, érdemes!

dcS

*****

Hírek

Megbeszélés

Az Országos Örmény Önkormányzatnál kialakult helyzet megvitatása és közös álláspont kialakítása céljából február 7-én az EÖGYKE jelölésével mandátumhoz jutott képviselők (elektorok) megbeszélést tartanak a Fővárosi Örmény Önkormányzat székhelyén.

Genealógia

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szeretné megjelentetni a Gudenus János

József Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája pótkötetét, de a nagy érdeklődésre tekintettel tervezzük a javított, bővített kiadást is. Kérjük az érintett - különösképpen a Pászákász, Petráskó és Rátz családokat - , hogy a hiányzó adatokat küldjék meg a szerkesztőség címére.

Előkészületeket folytatunk, hogy elkészülhessen az Örmény eredetű családok genealógiája című kiadvány, mint az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat része. Kérjük tehát a családok jelentkezését, akár Gudenus János József genealógus (1211 Budapest, Kiss János altb, u. 61.), akár a szerkesztőség címén. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

Szakácskönyv

Az EÖGYKE megkezdte egy „Erdélyi magyarörmény szakácskönyv” előkészítő munkálatait. Kérjük, küldjenek recepteket! A szerkesztőség címére érkező recepteket a tervezett könyv szerkesztői fogják kiválogatni; nyilvánvaló, hogy ugyanazon étel többféle recept szerint is készülhet, ám egyetlen ételről nem szükséges húsz-harminc leírást közölni, néhányat - táj, családi szokás, vagy időrend szerint eltérőt - azonban igen. Ezt a válogatást a könyv összeállítói végzik el, akik kéri: a recepteket névvel aláírva küldjék be, hiszen a szakácskönyv hitelességét is az fogja biztosítani, hogy aki receptet ad meg, annak a neve is ott szerepel - a könyvben is.

Ki kicsoda?

Kéréssel és felhívással fordulunk Önökhöz!

Az EÖGYKE hozzákezdett a Magyarörmény ki kicsoda című kiadvány összeállításához, amelyben az örmény gyökerekkel rendelkező híresebb, nevesebb embereket szeretnénk összegyűjteni. Hosszantartó és felelősségteljes munka ez. Kérünk mindenkit, aki tud olyan, említésre valóban méltó emberről, aki örmény gyökerekkel rendelkezik, az adatokat juttassa el a szerkesztőségbe. Kérjük: az adott személy nevét, születése évét és helyét, az örmény vonatkozás jelzését (milyen örmény családok leszármazottja az illető), végzettsége, képesítése, szakmai vagy tudományos fokozatai megjelölését, valamint tevékenysége rövid leírását (negyed- vagy fél oldalon). Indokolt esetben természetesen ez hosszabb is lehet. Kérjük, jelezze az adatok forrását, és a dokumentumok létét:

van-e az adott személlyel kapcsolatban valamiféle dokumentum (valamint kép, fénykép, stb.) a birtokában. Kérjük, írja meg címét, elérhetőségét is, hogy az adatokat hitelesíteni, az esetleges dokumentumokat felkeresni (másoltatni) tudjuk. Kiket keresünk?

Magyarörmény származású, nevezetes személyeket, akik megbecsülést vívtak ki maguknak s akikről illik, vagy illenék tudnunk: a magyarörmény múlt, közelmúlt és jelen tudományos, politikai, közéleti, gazdasági, oktatási, hadi, egyházi, művészeti, irodalmi, kiemelkedő társadalmi tevékenységű alakjait. Kérésünket ismételjük több lapszámon át, hiszen tudjuk, hogy az adatolás nem könnyű munka. A beérkező anyagokat az EÖGYKE által erre a célra kijelölt bizottság fogja kezelni, amely eldönti, hogy végső soron ki az, aki bekerül a Magyarörmény ki kicsoda című kiadványba. Segítségüket előre is köszönjük!

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Postacím:1251 Budapest Pf., 70.

E-mail: magyar.ormeny@axelero.hu

fax: 201-2401.

A következő klubtalálkozó

A Fővárosi Örmény Klub következő klubestjét február 19-én, csütörtökön 17 órakor tartja a Magyarok Háza (V. Semmelweis u. 1-3.) I. emeleti Bartók teremben.

Puskás Attila vikárius előadása: Örmény identitástudat vagy identitászavar

Mindenkit szeretettel várunk!